

Jaarverslag 2017

Stichting Vluchtelingenwerkgroep
Utrechtse Heuvelrug

“Attitude is een klein ding
dat een groot verschil maakt”

Winston Churchill

Inhoud

Voorwoord	2
1. Inleiding	4
2. De begeleiding en ondersteuning	6
3. Medewerkers, bestuur en activiteiten	8
4. Regionale contacten	11
5. Financiën	14
Bijlage I: Samenvatting financieel jaarverslag VWUH 2017	15
Bijlage II: Bestuur	15

Voorwoord

De grote toestroom van vluchtelingen van de afgelopen jaren is door het huidige restrictieve beleid van Europa sterk afgenomen. In Europa is ook voelbaar dat er meer weerstand is tegen het opnemen van vluchtelingen. Gelukkig is de mentaliteit in de Gemeente Utrechtse Heuvelrug, mede door de aansturing van het Gemeentebestuur, er juist een van openheid en zorgvuldig zoeken naar de balans van belangen van de oorspronkelijke bewoners en belangen van de te huisvesten nieuwkomers.

Het citaat van Winston Churchill op de voorpagina illustreert hoe attitude, bereidheid mensen positief tegemoet te treden, van essentieel belang is. Dit geldt in het bijzonder voor hoe wij, als Nederlanders, een positieve houding kunnen innemen ten opzichte van nieuwkomers; en hoe dat doorwerkt in onze ontmoetingen.

Voor onze werkgroep was de grote toestroom van vluchtelingen nog geenszins voorbij omdat asielzoekers eerst in AZC's worden opgevangen en pas geplaatst worden in de gemeentes als hen een status is toegekend. Daardoor was er in 2017 juist een grote toeloop uit de AZC's naar de gemeentes; maar ook van familieleden die via gezinshereniging hun gezinsleven weer konden oppakken, in een totaal nieuwe samenleving.

Door dit vele werk kregen wij van de gemeente Utrechtse Heuvelrug toestemming ons team tijdelijk uit te breiden met een assistent-coördinator naast de, ook tijdelijke, administratieve kracht die al eind 2016 in dienst kwam. Het belangrijke, uitvoerende werk wordt gedaan door een team van vrijwillige medewerkers, die o.a. tijdens spreekuren de cliënten te woord staan en hen helpen bij de talloze zaken waar een niet in Nederland geborene tegenaan loopt. Ons team bestond voor een deel uit mensen die al lange jaren hun tijd aan de vluchtelingen wijden; maar door omstandigheden moesten meerderen van hen hun werkzaamheden bij ons beëindigen. Opvallend was dat we nauwelijks hebben hoeven te zoeken naar nieuwe medewerkers, maar zich telkens wel weer nieuwe sollicitanten aandienden. De nieuwe medewerkers konden na een inwerkperiode van oude getrouwen weer zelfstandig aan de slag en vormen gezamenlijk nu weer een hecht team.

Op bestuurlijk niveau komen er telkens nieuwe dingen op ons af die enerzijds werk verschaffen, anderzijds de professionaliteit waarborgen. Hierbij denk ik aan de aanpassingen van het privacy-beleid, zoals dat in mei 2018 in moet gaan, maar ook aan een app die de gemeente Heuvelrug ontwikkelt, met inhoudelijke steun van ons. Deze app heeft als doel de nieuwkomers te helpen sneller de procedures en routes van het Nederlandse integratiebeleid te kunnen vinden. Boeiend was ook een avond die de Soroptimisten en Lions Utrechtse Heuvelrug voor onze cliënten inrichtten in het Cultuurhuis, waarbij met onze hulp werd getracht nieuwkomers en Nederlanders samen te brengen.

Onze traditionele Kerstbijeenkomst hebben we, om meer recht te doen aan de culturele diversiteit, nu omgedoopt tot eindejaars-bijeenkomst. Onze dank en waardering gaat uit naar al onze medewerkers, die ook dit jaar weer een geweldige inzet hebben geleverd.

Annechien Ingen Housz, voorzitter bestuur VWUH

1 Inleiding

De taken en werkzaamheden van de Stichting Vluchtelingenwerkgroep Utrechtse Heuvelrug (VWUH) beperken zich uitsluitend tot vluchtelingen die in ons land een toelatingsprocedure hebben doorlopen en met een (tijdelijke) verblijfsvergunning in onze gemeente huisvesting toegewezen hebben gekregen: het zijn dus vluchtelingen met een status (statushouders). Ons werk begint op het moment dat de cliënten het huurcontract voor de nieuwe woning hebben ondertekend. Wij zijn vanaf dat moment verantwoordelijk voor de maatschappelijke begeleiding en de toeleiding naar de inburgeringscursus, een taak die door de gemeente aan ons is gedelegeerd en door de gemeente wordt gesubsidieerd.

Samen met en onder leiding van de coördinatoren van de Vluchtelingenwerkgroep zorgt een groep van vrijwillige medewerkers voor de maatschappelijke begeleiding en juridische ondersteuning van de nieuwe medeburgers. Daarbij behoort ook dat ze erop toezien dat de statushouders aan de voor hen zo belangrijke inburgeringsverplichting voldoen. De begeleiding is erop gericht dat de statushouder na ongeveer twee jaar min of meer zelfredzaam is.

Doelstelling van de Stichting

- a. De Stichting heeft ten doel het zich op basis van de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens in te zetten voor de maatschappelijke begeleiding en belangenbehartiging van vluchtelingen aan wie een verblijfsvergunning is toegekend en aan wie woonruimte is toegewezen in de Gemeente Utrechtse Heuvelrug.
- b. De Stichting tracht dit doel te bereiken door:
  - Het verlenen van persoonlijke, juridische en maatschappelijke begeleiding en ondersteuning;
  - Het bevorderen van draagvlak hiervoor in de samenleving;
  - Het verrichten van alle handelingen die hiermee in de breedste zin van het woord verband houden of daartoe bevorderlijk zijn.

Aantallen vluchtelingen en taakstelling 2017

Eind 2016 zijn wereldwijd 65,6 miljoen mensen op de vlucht, waarvan 17,2 miljoen hun land zijn ontvlucht; hiervan 5,5 miljoen Syriërs (bron: Vluchtelingenwerk Nederland).

14.716 Mensen vragen in 2017 asiel aan in Nederland. Daarnaast herenigen zich in 2017 14.490 mensen als nareiziger met een familielid in Nederland. Er worden ongeveer 32.000 statushouders/nareizigers gehuisvest. De meeste vluchtelingen komen nog steeds uit Syrië en Eritrea. De gemeente UH kreeg een taakstelling van 62 personen, met de achterstand van 2016 in totaal 128.

Voor de VWUH was 2017 weer een jaar van veranderingen en activiteiten, waarvan wij hierna verslag doen.

2 De begeleiding en ondersteuning

Asielzoekers en vluchtelingen in de Gemeente Utrechtse Heuvelrug

De taakstelling voor de gemeente Utrechtse Heuvelrug werd in 2017 vastgesteld op 62 personen. Asielzoekers die een verblijfsvergunning hebben ontvangen (vergunning- of statushouders) verhuizen naar eigen woonruimte. Zoals gezegd hebben gemeenten de taak om vergunninghouders te huisvesten. Elk half jaar krijgen gemeenten door het Rijk een taakstelling opgelegd, gebaseerd op het inwoneraantal van een gemeente.

Naast de taakstelling voor 2017 was er een achterstand van 66 personen uit 2016, wat het totaal te huisvesten statushouders voor dit jaar op 128 personen bracht. Van deze 128 personen hebben er 104 een woning binnen onze gemeente aangeboden gekregen.

Binnen de gemeente zijn er in Driebergen 17 woningen beschikbaar gesteld aan statushouders, in Doorn 22, in Amerongen 6, in Maarn 0 en in Leersum 6 woningen.

In totaal kregen 208 cliënten begeleiding in 2017, waarvan een deel al in 2015 en 2016 gehuisvest was.

Het aantal bezoekers tijdens de spreekuren betrof totaal 1532, een gemiddelde van ongeveer 160 bezoekers per maand. Hierbij zijn niet de contactmomenten meegerekend die de assistent-coördinator en de coördinator met cliënten hadden. Deze laatste gesprekken hadden vooral betrekking op zaken als inburgering en gezinshereniging.

Gezinshereniging

In 2017 is er door de IND een positieve beschikking afgegeven voor 5 gezinsherenigingen. Voor sommige mensen was de wachttijd erg lang. Met name voor de aanvragen van mensen uit Eritrea, kostte IND-procedure veel tijd. Gemiddeld genomen zo'n 12 tot 24 maanden. De aanvragen voor Syriërs werden gemiddeld tussen 6 en 10 maanden afgerond.

Overzicht totaal aantal cliënten naar verblijfsvergunning

Begin 2017	Eind 2017	Soort verblijfsvergunning
40	4	VBTR (vergunning Verblijf Bepaalde Tijd regulier)
147	204	VBTA (vergunning Verblijf Bepaalde Tijd Asiel)
0	0	VBTR (vergunning Verblijf Bepaalde Tijd regulier op medische gronden)
187	208	Totaal

Wat opvalt, is nog steeds het grote aantal mensen uit Syrië en Eritrea die een woning binnen onze Gemeente hebben gekregen.

Overzicht herkomstlanden van het totaal aantal cliënten per 31 december 2017

Herkomstland	Aantal personen	Aantal huishoudens
Armenië	7	3
Eritrea	29	22
Somalië	3	1
Syrië	122	46
Tadzjikistan	6	1
Kameroen	5	1
Irak	5	3
Pakistan	4	1
Soedan	1	1
Iran	10	6
Afghanistan	12	3
Guinee	0	0
Ethiopië	1	1
Jemen	1	1
Kazachstan	1	1
Myanmar	1	1
Totaal	208	92

3 Medewerkers, bestuur en activiteiten

Medewerkers

VWUH heeft een betaalde coördinator in dienst met een weektaakomvang van 0,7 Fte en (tijdelijke) administratieve ondersteuning voor 0,2 Fte. Het aantal cliënten en daarnaast externe contacten is dusdanig toegenomen, o.m. door initiatieven binnen de gemeente en in de regio, dat er in 2017 een assistent-coördinator bij is gekomen voor 0,6Fte.

De coördinator werft, selecteert en begeleidt de vrijwillige medewerkers en coördineert de werkzaamheden van het team van medewerkers. Tevens adviseert ze over bijscholingsmogelijkheden voor de teamleden en organiseert die eventueel ook zelf. Zij is ook degene die op ambtelijk niveau overleg voert met vertegenwoordigers van de gemeente, woningcorporaties e.d. (zie ook hoofdstuk 4). De assistent-coördinator houdt zich onder andere bezig met de woning-opleveringen en alle werkzaamheden hieromheen; het monitoren van de inburgering van onze cliënten en actie ondernemen voor mensen indien de inburgeringstermijn bijna afloopt; het project Bartimeus, een bijzonder project, waar individuele statushouders woonruimte vinden en werkervaring op kunnen doen.

De vrijwillige medewerkers zijn degenen die het meest met de statushouders zelf werken. Zij doen dit voornamelijk op vaste spreekuren in ons kantoor, maar ook via huisbezoek of het begeleiden van cliënten naar instanties waarbij ze hulp nodig hebben.

Coördinatoren en medewerkers hebben, naast persoonlijk overleg, maandelijks een teambespreking. Het bestuur is daarbij regelmatig aanwezig. Dit jaar volgde een aantal medewerkers een cursus bij Pharos, over psychische problematiek bij vluchtelingen. Dankzij hernieuwd contact met Vluchtelingenwerk Nederland hebben nieuwe medewerkers de basistraining bij hen kunnen volgen.

In 2017 heeft een aantal medewerkers hun werk bij ons moeten minderen of beëindigen. Gezien de drukte is er een aantal nieuwe medewerkers gezocht en gevonden. Ondanks de teamgrootte van inmiddels 16 personen, blijven we op zoek naar nieuwe medewerkers.

Voor alle nieuwe medewerkers is een Verklaring Omtrent Gedrag aangevraagd en verkregen, daarnaast hebben zij de gedragscode ondertekend.

Bestuur

Het bestuur van VWUH wordt gevormd door 6 personen. Het bestuur komt maandelijks bijeen voor vergaderingen over de lopende zaken. In beginsel woont de coördinator al deze vergaderingen bij.

Het bestuur is eindverantwoordelijk voor het werk van de coördinatoren en de medewerkers en fungeert als schakel naar de gemeente Utrechtse Heuvelrug en naar andere instanties in de buitenwereld.

Het bestuur van VWUH vormt tevens het bestuur van de Stichting Noodfonds Vluchtelingenwerkgroep Utrechtse Heuvelrug. Dit fonds werft en beheert gelden waarmee alle vluchtelingen in onze gemeente geholpen kunnen worden in bepaalde noodsituaties. Dit betreft bv. kosten voor gezinshereniging. Voor informatie hierover verwijzen we naar het jaarverslag van het Noodfonds.

2017

Het bestuur heeft afscheid genomen van de penningmeester, Wim Jansen, en in Riet van Tuil een nieuwe penningmeester gevonden.

Doordat in de afgelopen jaren de stroom te begeleiden vluchtelingen is toegenomen, is de taakstelling van 12 personen in 2012 opgelopen tot 123 personen in 2016, waarvan een achterstand van 62 personen nog in 2017 bij de taakstelling kwam. De gemeente Utrechtse Heuvelrug heeft daar consequenties aan verbonden door verhoging van de subsidie aan de VWUH en het ontwikkelen van een breed maatschappelijk platform en activiteitenplan. Hierbij wordt samengewerkt door maatschappelijke instanties die betrokken zijn bij de integratie van nieuwkomers. De VWUH is ook betrokken bij de uitbreiding van huisvesting voor nieuwe statushouders, in dit jaar bij de Stichting Bartimeus. Voorbereidingen werden getroffen voor het implementeren van een Wegwijsapp, waar cliënten en medewerkers actuele informatie kunnen vinden over allerlei aspecten van het leven in de gemeente UH. Het bestuur had elk kwartaal overleg met burgemeester en wethouders en onderhield contacten met kerken en politieke partijen in de UH en met de lokale pers. Bekendheid met ons werk versterkt het draagvlak van oorspronkelijke bewoners ten opzichte van de nieuw gevestigde statushouders. In het Gemeentenieuws in de Kaap/Stichtse Courant, plaatsten wij enkele korte berichten over ons werk en onze activiteiten.

Conform het beleidsplan 2016-2018 is in samenwerking met de gemeente een Communicatieplan ontwikkeld, vooral gericht op het vergroten van de bekendheid van ons werk. Wij zijn daarbij tot de slotsom gekomen dat wij een “spin in het web” zijn en blijven binnen de gemeente. Overige initiatieven ter vergroting van het draagvlak onder bewoners moet een taak van gemeente en andere instanties zijn.

Ten aanzien van de verplichte participatieverklaring voor statushouders hebben wij vooral een functie als monitor (zie ook hierna).

Er zijn in 2016 criteria geformuleerd voor toekenning/afwijzing van giften uit het Noodfonds; in 2017 zijn deze aangescherpt voor zover nodig. (zie het jaarverslag van het Noodfonds).

Vanuit regionaal samenwerkingsverband is een digitaal Cliënt Registratie Systeem ontwikkeld en geïmplementeerd. Hieruit volgt managementinformatie voor de werkgroep en de gemeente.

Het voldoen aan de Algemene Verordening Gegevensbescherming is aan het eind van het jaar in gang gezet. Dit leidde o.a. tot aanscherping van onze rol bij het verstrekken van gegevens aan derden.

Een bijeenkomst van Prima Perspectief, een lokaal initiatief voor toeleiding van vluchtelingen tot de arbeidsmarkt, heeft geleid tot de afspraak cliënten naar hen door te verwijzen.

In november waren wij contactpersoon voor een door de Soroptimisten en Lions georganiseerde bijeenkomst, met behalve gezelligheid ook o.a. contactmogelijkheden voor (vrijwilligers)werk door cliënten.

Ook in 2017 ontvingen wij giften, van de Lions Utrechtse Heuvelrug (zie hierna) en van kringloop Goed Zo in Amerongen. Een deel van deze gelden werd in 2017 besteed aan laptops voor nieuwe cliënten, een onmisbaar attribuut bij het leven in Nederland.

Activiteiten met medewerkers, bestuur en cliënten

Medewerkers en bestuur kregen dit jaar een boeiende rondleiding in Dierenpark Amersfoort, verzorgd door een van onze vrijwillige medewerkers. Op 13 december hielden wij een eindejaarsbijeenkomst: cliënten, vrijwilligers en bestuursleden hadden tijd voor persoonlijke ontmoetingen buiten alle druk van het zakelijke om. Het was een gezellige, bonte verzameling van mensen, leeftijden en talen.

4 Regionale contacten

Zowel bestuur als coördinator houden in regionaal samenwerkingsverband regelmatig overleg met buurgemeentes in hetzelfde werkgebied. Dit zijn: Vluchtelingenwerk-Samenspraak Bunnik, Steunpunt Vluchtelingen De Bilt en Vluchtelingenwerkgroep Wijk bij Duurstede. De coördinatoren binnen het samenwerkingsverband hebben gemiddeld iedere 6 weken overleg, waarin actuele zaken besproken worden.

In een grotere regio is er contact met coördinatoren van VW-groepen, om onder andere te bekijken of we gezamenlijke bijscholingscursussen voorlichting te kunnen opzetten voor (nieuwe) medewerkers.

Ook dit jaar is er een trainingsaanbod geweest voor onze vrijwillige medewerkers, georganiseerd vanuit het overleg met coördinatoren uit een bredere regio. Daarbij betrokken waren vluchtelingenwerkgroepen uit onder andere Houten, Woerden, Vianen, Hilversum. Twee dagen bestaande uit elk twee modules: asielprocedure, sociale voorzieningen, gezinshereniging, inburgering. De bijeenkomsten werden goed bezocht en enthousiast ontvangen. Met name van nieuwe vrijwillige medewerkers wordt verwacht dat zij aan deze trainingen deelnemen. We zijn er trots op dat we met elkaar dit programma tot stand hebben kunnen brengen. Daarnaast zijn er gesprekken gevoerd met VWN om te onderzoeken of er toch mogelijkheden waren om gebruik te kunnen maken van hun trainingsaanbod. Dat resulteerde in de toezegging dat er een basistraining aangeboden wordt voor onze vrijwillige medewerkers. Begin 2018 zullen deze trainingen, een tweetal, plaats vinden.

Halverwege het jaar is een landeninformatie bijeenkomst gehouden met als thema Syrië. Medewerkers van Pharos hebben een presentatie gegeven over onder andere de gezondheidszorg in Syrië. Er werd ons een website gepresenteerd waar mensen in Nederlands en Arabisch hun vragen kunnen stellen en informatie kunnen vinden.

De bijeenkomst werd zeer positief ontvangen door onze vrijwillige medewerkers. Een vervolg hieraan wordt gegeven in 2018 met als thema land Eritrea.

U10 en U16

In het kader van de integratieroute “de doorgaande lijn”, zijn er in U10 en U16 verband (gemeentes rondom de stad Utrecht), een aantal informatieve en inhoudelijke bijeenkomsten georganiseerd. Doel hiervan was om

de verschillende werkwijzen met elkaar te vergelijken. Het voorstel was om al vanaf de eerste dag een start te maken om nieuwkomers, naast de verplichte inburgering, ook een (vrijwilligers-) werktraject aan te bieden, nadat in een assessment naar voren is gekomen waar de wensen en kwaliteiten liggen. (Dit heeft ook geleid tot een nauwere samenwerking tussen bovengenoemde VW-groepen.

Onze coördinator en medewerkers hebben gedurende het jaar onder meer contact gehad met:

- Altrecht: mensen met psychische problemen kunnen hier ondersteuning krijgen
- Ambtenaren, burgemeester en wethouders van de gemeente Utrechtse Heuvelrug
- AZC's
- Brugzit: een organisatie die in 2018 een cursus gaat aanbieden aan onze Eritrese inwoners
- COA regiovoerder met name i.v.m. huisvesting statushouders
- Consulente Statushouders binnen de sociale dorpssteams
- De € 1,- winkel, Driebergen-Rijsenburg
- Jeugd Sport Fonds en Jeugd Cultuur Fonds
- Kerken in de verschillende dorpskernen
- Nidos: jeugdbescherming voor minderjarige vluchtelingen
- NVA: aanbieder in de regio van inburgeringstrajecten.
- Prima Perspectief: een organisatie die zich inzet voor toeleiding naar (vrijwilligers)werk van asielzoekers en statushouders in de UH
- Regionale Sociale Dienst te Zeist
- Schuldhulpmaatjes project
- Sociale dorpssteams Driebergen-Leersum, Doorn-Maarn en Amerongen
- Stichting Kinderopvang Doorn Driebergen, kinderopvangorganisatie die een grote groep kinderen opvangt van ouders die de inburgeringslessen volgen
- Taalcoachproject Driebergen
- Voedselbank
- VWN
- Woningbouwvereniging Maarn
- Woningbouwvereniging Rhenam Wonen
- Woningcorporatie Heuvelrug Wonen
- Zendingsdiaconessenhuis Amerongen

Participatieverklaringstraject

Inburgerings-plichtige vergunninghouders en hun nareizende inburgerings-plichtige gezinsleden, die na 1 januari 2016 in de gemeente zijn komen wonen, moeten de participatieverklaring ondertekenen. NVA heeft een training ontwikkeld waarin de Nederlandse kernwaarden en de participatieverklaring een onderdeel zijn. Deze training heet Overstap en bestaat uit 8 bijeenkomsten van 2,5 uur.

Vergunninghouders zijn vaak relatief kort in Nederland als ze gehuisvest worden in een gemeente. In Nederland verwachten we van mensen dat ze zich aan regels houden, afspraken nakomen, de Nederlandse kernwaarden kennen en de wetgeving respecteren. Om de overstap naar de Nederlandse samenleving soepel te laten verlopen, biedt NVA een training in de eigen taal aan. Een training in eigen taal zorgt dat de deelnemers werkelijk begrijpen wat ze horen en het zich eigen maken.

Vanaf 1 oktober 2017 is de Participatieverklaring een officieel onderdeel van de inburgering. Mensen die niet aan deze verplichting voldoen, krijgen een boete opgelegd van DUO. Tevens vervalt hun recht op de lening die zij nodig hebben voor hun inburgeringstraject. Wij stimuleren mensen ook daarom om deel te nemen aan deze bijeenkomsten. Tijdens een evaluatiegesprek met de aanbieder NVA, werd aangegeven dat mensen erg enthousiast zijn over de training, onder andere omdat de bijeenkomsten in eigen taal werden aangeboden. Neveneffect is dat de deelnemers zich heel erg welkom voelen.

De participatieverklaring wordt verweven in de thema's Rechten en Plichten in de Nederlandse samenleving en Integreren. De training wordt afgesloten met het ondertekenen van de Nederlandstalige participatieverklaring.

5 Financiën

De Stichting Vluchtelingenwerkgroep Utrechtse Heuvelrug heeft in het jaar 2017 een negatief financieel resultaat (bijlage I).

Op verzoek sturen wij u graag de jaarrekening toe.

Wij zijn bijzonder dankbaar voor de ontvangen giften van de Lions Utrechtse Heuvelrug en de Kringloopwinkel Goed Zo te Amerongen.

Bijlage I: Samenvatting financieel jaarverslag VWUH 2017

Ontvangen

Subsidie Gemeente Utrechtse Heuvelrug		€ 147.000,00
Overige baten		€ 70,00

Uitgaven

Salarissen etc.		€ 106.542,00
Overige bedrijfskosten		€ 40.972,00
Diverse lasten		€ 880,00
Nadelig saldo	-/-	€ 1.260,00

Bijlage II: Bestuur

Bestuur:

Annechien Ingen Housz	voorzitter
Maria van Susante	secretaris
Wim Jansen	penningmeester tot mei 2017
Riet van Tuil	penningmeester vanaf mei 2017
Gerard van Donselaar	algemene zaken
Sonja Rinsma	algemene zaken
Barend Samsom	algemene zaken

*Stichting Vluchtelingenwerkgroep
Utrechtse Heuvelrug*

Kerkplein 18
3941 HV DOORN
Tel: 0343 41 30 04
info@vwuh.nl